

№ 17-18 (7709-7710)
Cümə, 30 avqust 2024-cü il.
1933-cü ildən nəşr olunur

ictimai-siyasi qəzet

qebele-ih.gov.az
gabalanews@mail.ru
facebook: Qəbələ qəzeti

Azərbaycan türk dövlətlərinin birləşdirici gücünə çevrilib

Prezident İlham Əliyevin ötən həftə Özbəkistana dövlət səfəri iki türk dövləti arasında əlaqələrin daha yüksək səviyyəyə çatdırılması baxımından tarixi hadisəyə çevrildi. Buna qədər strateji tərəfdaş olan Azərbaycanla Özbəkistan bu səfərdən sonra həm də rəsmən müttəfiq dövlətlər oldular. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, müttəfiqlik münasibətləri haqqında müqavilə iki ölkənin imzalaya biləcəyi ən yüksək beynəlxalq sənəddir.

Türk dünyasının global mövqelərini möhkəmləndirən təşəbbüslər

Ümumiyyətlə, türk dövlətləri ilə münasibətlərin inkişaf etdirilməsi respublikamızın xarici siyasətinin əsas istiqamətlərindəndir. Bu baxımdan Özbəkistan, Qazaxıstan, Qırğız Respublikası, Türkiyə və Türkmənistanla münasibətlər bütün sahələrdə geniş və hərtərəfli olmaqla yanaşı, həm də özünəməxsusluğu ilə fərqlənir. Çünki xalqımız bu dövlətlərin xalqları ilə ortağ dəyərləri, türk soyunu bölüşür.

Xüsusilə qeyd edilməlidir ki, son onilliklərdə türk dövlətləri arasında əlaqələrin daha da gücləndirilməsinin, onların bu istiqamətdə səfərbər olmalarının, təşkilatlanmalarının səbəbkarı məhz Azərbaycandır. Hazırda türk dövlətlərini birləşdirən Türk Dövlətləri

Təşkilatının təməli 15 il əvvəl - 2009-cu ildə Naxçıvanda qoyulub. Təşkilatın məqsəd və vəzifələri üzv dövlətlər arasında qarşılıqlı etimadın möhkəmləndirilməsi, xarici siyasət məsələlərinə ortaq yanaşmanın təşviqi, bütün sahələrdə çoxtərəfli və ikitərəfli əməkdaşlığın gücləndirilməsi və sairidir.

Ötən onilliklər ərzində Azərbaycan türk dövlətləri arasında əlaqələrin daha da dərinləşməsinə layiqli töhfələr verib. Azərbaycan türk dünyasının yeganə dövlətidir ki, həyata keçirdiyi iqtisadi layihələrlə yalnız öz inkişafını təmin etmir, həm də türk dövlətlərinin iqtisadi əməkdaşlığının güclənməsinə xidmət edir, onların global iqtisadi proseslərdə mövqelərini möhkəmləndirir. Məsələn, Azərbaycanın ərşəyə gətirdiyi Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti yalnız Asiyayı Avropa ilə birləşdirən nəhəng infrastruktur deyil. Bu həm də Azərbaycandan keçməklə Orta Asiyadan Türkiyəyə qədər türk dünyasının ticarət döviyyəsinə yüksəldən böyük bir iqtisadi imkandır.

Azərbaycanın ərşəyə gətirdiyi enerji layihələri də bütün türk dünyasını birləşdirir, onların global bazarlara çıxış imkanlarını artırır. Belə ki, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri və "Cənub qaz dəhlizi" Orta Asiyanın türk dövləti üçün

də hasil etdikləri karbohidrogen ehtiyatların ixracı baxımından yeni imkan deməkdir. Eyni zamanda Türkiyə də Azərbaycanın təşəbbüsləri ilə yaranan bu imkanlardan yararlanaraq özünün enerji təhlükəsizliyini möhkəmləndirir.

Azərbaycanın Qarabağ zəfəri isə həm də bütün türk dünyasının sevincinə səbəb oldu, onların hər birinin qələbəsinə çevrildi. Bu hadisə müasir türk tarixinin mühüm səhifəsinə çevrildi. Bu baxımdan türk dünyası Azərbaycanın qələbəsi ilə daha da gücləndi, daha da böyüdü.

Strateji tərəfdaşlıqdan müttəfiqliyə

Bu il fevralın 14-də Milli Məclisdə keçirilən andiçmə mərasimində Prezident İlham Əliyev bizim ailəmizin türk dünyası olduğunu bəyan etdi: "Biz beynəlxalq təşkilatlarla bağlı bundan sonra da öz addımlarımızı atacağıq, ilk növbədə Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində səylərimizi davam etdirəcəyik. Bu, bizim üçün prioritetdir, mən bunu açıq demək istəyirəm, yəqin ki, indi aparılan siyasət də hər kəsə bunu aydın göstərir. Bu, bizim üçün əsas beynəlxalq təşkilatdır, çünki bu, bizim ailəmizdir. Bizim başqa ailəmiz yoxdur. Bizim ailəmiz türk dünyasıdır".

Bu il Qazaxıstan və Qırğız Respublikasının prezidentlərinin

Azərbaycana dövlət səfərinə gəlmələri, Şuşada Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçılarının qeyri-rəsmi Zirvə görüşünün keçirilməsi və bu məqsədlə Özbəkistan, Qırğız Respublikası, Qazaxıstan prezidentlərinin, Macarıstanın Baş nazirinin, Türkiyənin vitse-prezidentinin və Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Prezidentinin Azərbaycana səfər etmələri, Prezident İlham Əliyevin Qazaxıstanda Mərkəzi Asiya və Azərbaycan Respublikasının dövlət başçılarının görüşündə iştirakı Azərbaycanla türk dövlətləri arasında əlaqələrin güclənməsinə xidmət edən siyasi hadisələr oldu.

Türk dövlətləri arasında ikitərəfli münasibətlər bütövlükdə türk dünyasının əməkdaşlığına təsir edən mühüm amildir. Bu baxımdan Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələri də zəngin və strateji məzmunu ilə diqqəti çəkir. Azərbaycanın Orta Asiyanın əhali sayına görə ən böyük türk dövləti olan bu respublika ilə münasibətləri mühüm özellikləri ilə seçilir. Belə ki, Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələri həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli platformalarda, o cümlədən Türk Dövlətləri Təşkilatında intensiv şəkildə inkişaf edir. Bu iki dövlət həmçinin onların xalqlarını tarixdən gələn mədəni bağlılıqlar, dostluq münasibətləri və dövlətlərin siyasi iradəsi birləşdirir. Tə-

sadüfi deyil ki, Azərbaycanın torpaqlarını işğaldan azad etməsi Özbəkistanda böyük sevinc hissi ilə qarşılandı. Füzuli şəhərində Özbəkistan tərəfindən inşa olunan Mirzə Uluqbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəb isə bu ölkənin Azərbaycana qarşılıq dəstəyidir.

Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələrinin yüksək səviyyəyə çatmasında Prezident İlham Əliyevin və Prezident Şavkat Mirziyoyev dostluq münasibətləri mühüm rol oynayır. Təsadüfi deyil ki, prezidentlərin qarşılıqlı səfərləri iki dövlət arasındakı yüksək siyasi anlaşmanın və dərin qarşılıqlıq münasibətlərinin növbəti tənənəsinə çevrilib. Bütün bunlar iki türk dövləti və xalqı arasındakı münasibətlərin ruhundan xəbər verir.

Prezidentlərin səfərləri zamanı imzalanan sənədlər də ilk növbədə özündə yüksək siyasi əlaqələri və qarşılıqlıq münasibətlərini təcəssüm etdirir. Prezident İlham Əliyevin bir neçə gün əvvəl Özbəkistana dövlət səfəri zamanı imzalanan sənədlər, o cümlədən "Azərbaycan Respublikası ilə Özbəkistan Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Müqavilə"nin imzalanması bunu təsdiq edir.

(Ardı 2-ci səhifədə).